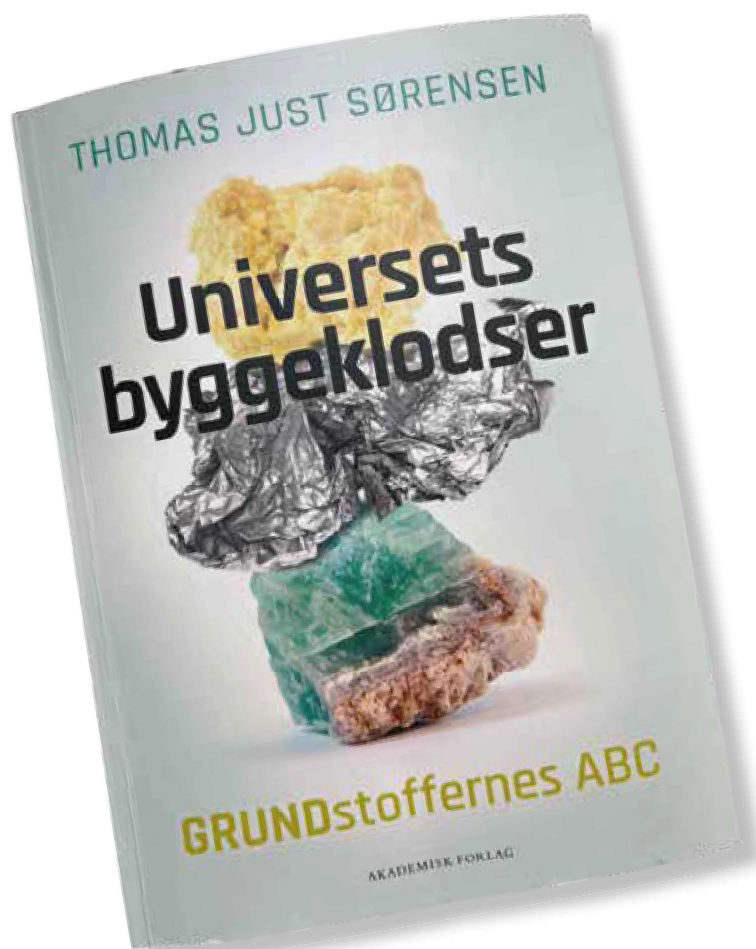

Grundstoffer med kant

Thomas Just Sørensen: *Universets byggeklodser*. 283 sider.

Anmeldt af Søren Kiil,
professor, DTU Kemiteknik

Det periodiske system er kemiens rygrad, men for elever og studerende fremstår grundstofferne ofte som en række symboler og tal, der skal læres udenad. Med bogen *Universets byggeklodser* forsøger kemiprofessor ved Københavns Universitet, Thomas Just Sørensen, at gøre det periodiske system levende, forståeligt og relevant, og det lykkes i høj grad.

Bogen er opdelt i tre dele. Første del handler om grundstoffernes historie: Hvor kommer de fra, hvordan er de blevet dannet i universet, og hvordan blev de opdaget? Anden del introducerer det periodiske system og de sammenhænge, der ligger bag dets opbygning. Tredje del gennemgår samtlige 118 grundstoffer ét efter ét. Hvert opslag fungerer som en selvstændig historie med en krog, et

blikfang og en pointe, hvilket gør det let at læse bogen både fra ende til anden (måske med ét grundstof om dagen) og som opslagsværk.

Forfatterens ambition er tydelig: Kemi, kvantekemi og beslægtede emner skal gøres mindre mystiske og mere tilgængelige. Bogen henvender sig umiddelbart til studerende og den nysgerrige læser, men den vil efter min vurdering også fungere fint som supplerende opslagsværk i gymnasiet. De mange farveillustrationer, som findes på stort set alle sider, bidrager til en flot og indbydende læseoplevelse.

En af bogens styrker er fokus på grundstoffernes praktiske betydning, både historisk og i vores moderne samfund. Er man interesseret i naturvidenskab, er de mange små historier særdeles underholdende. Man kan for eksempel læse om bor som en nødvendig "forurening" i computerchips eller

om tins afgørende rolle i fremstillingen af vinduesglas, hvor glasset produceres oven på et bad af flydende tin!

Jeg ser især bogens værdi som et supplement til mere traditionel kemiundervisning, hvor fokus ofte er på teorier, strukturer og reaktioner, mens grundstoffernes historiske og samfundsmæssige betydning fylder mindre. Thomas Just Sørensen formår først og fremmest at vække læserens nysgerrighed. Samtidig minder bogen os om, hvor bemærkelsesværdigt heldige vi er, at de grundstoffer, som vores teknologiske samfund er afhængigt af, i store træk er tilgængelige på vores planet.

Afslutningsvis er det værd at nævne, at Thomas Just Sørensen også står bag *Det Periodiske System-spil*. Er du klar til at dyste?

E-mail:
Søren Kiil: sk@kt.dtu.dk